

TAKVİMDEN BİR YAPRAK

Uzunay

"Biraz gelir misiniz?,"

ŞEHİR Tiyatrosu Fatih Şubesi, mizâhî muharrir Aziz Nesin'in yazdığı «Biraz Gelir misiniz?» adlı bir piyesi oynamağa başladı. Mizâh vâdisindeki yazılarında çok muvaffak olan Aziz Nesin'in piyesine verdiği isim, bana bir vodvil veyahut hafif bir komedi ile karşılaşacağımı zannettirmişti. Eser hiç de böyle değildir. «Biraz Gelir misiniz?» bir hitaptır ve bu dâvete muhatap olanlar öbür dünyayı boyluyorlar. Senelerce, aylarca yataklarda inlemek, yahut bir kazâya uğramak gibi sebepler yok. Hâtif, isim tasrih ederek:

— Filân! Biraz gelir misiniz?

Dedi mi? Dâvetli tıpış tıpış tahtalı köyü boyluyor.

Ben, biraz tiyatrodan anladığımı zannederdim. Fakat, cebâletime verin, bu eserden pek bir şey anlayamadım. Piyenin yapısına bakarsak, baştan aşağı bir senbol olması ihtimali var, sonra isimler de acaip... Match, Zani, Şarey, Cino... İlh. Bunu yanımda oturan Hasan Ali Ediz'e sordum.

— Bunlar, dedi, Esperantodur.

Halbuki ben evvel emirde bunları öztürkçe zannemiştim, hattâ isinlere göre mâna yakıştırıyordum. Esperantoyu bilmediğimi için ancak rolden ilham alarak Match ustanın sanat ve gayretin mat ettiği bir adam olarak böyle adlandırdığına hükmediyordum.

Dünyanın bilinmeyen bir memleketinde, tavanından yırtık çuvallar sarkan bir bodrumda Match usta, ilk defa isittiğim «Supi» adlı bir musiki âleti yapmakla kendisinin ve ailesinin mâise-tini çıkarmağa uğraşan bir adamdır. Ailenin mâişet medârı olan Supi, ney değil, flâvta değil, nûsiye değil, girift değil, kava! değil, çığırtma değil, acaip bir düdüktür. Usta ile çırağı kanbur «Bornok» gece gündüz çalışarak bunu yapıyorlar, evin çocuğu Misa da tanesi 25 kuruşa satıyor, fakat Match ustaya çalışma zamanı az geliyor, öyle bir memleket istiyor ki oranın günleri, haftalar, aylar, seneler kadar uzun olsun.

Buna yakın memeketler ancak kutba yakın olanlardır. Onlar da 6 ayı geçemiyorlar. Peki, 24 saatlik bir günün yetişmediği «Supi imâli» ustaya ne temin ediyor? Herhalde büyük bir şey değil, çünkü evde ne çay, ne de şeker var. Ne nal ise. Mathe usta seneler kadar uzun günlü bir memlekete gitmeğe karar veriyor. Burada bir de Effer adlı biri var ki ne bahasına olursa olsun Supi'leri satın almak istiyor. Dışarıda 25 kuruşa satılan bu düdüklelerin beherine 300 lira veriyor, fakat Match vermiyor. Niçin, neden? Anlayamadım. Bu adam bu kamışlarla bahçe duvarına parmaklık yapacağını söylüyor. «Supi» gibi bir musiki âleti ile parmaklık yapar mı? Pek tabii olarak vermiyorlar, faka! herif inatçı mı inatçı. Sonunda tabancaya bile asılıyor.

Match usta ile ailesinin seneler kadar uzun günlü olarak buldukları yer bodrumdan pek uzak olmasa gerek. Yine tavanından çuvallar sarkan bir başka sığınak. Burasının bir kötülüğü daha var: Yukarıda bahsettiğim ölüme dâvet burada oluyor. Evvelâ bunun provasını görüyoruz, sonra sahnedekilerden bir ikisi dâvete icâbet ediyor.

Piyeste Sandov lâstığı ile pazı şişirmekten başka bir düşüncesi olmayan büyük mahdum Şarey kadar lüzumsuz eşhastan bir vatmanla karısı var ki hâtif bu çiftin karısını:

— Aşı! Biraz gelir misiniz?

Hitabı ile çağırdığı zaman bize, siyah gözlükleriyle yüzünü bile göstermeyen bir (ütillite) den kurtardığı için Azzaile teşekkür edesim geldi. Dâveti işiten kadın, bir kere ağlamağa başlayınca susmak bilmeyen çocuğunu kocası Pinay'a vererek gidiyor ve nihayet hâtifin sesi işitiliyor:

— Match usta! Biraz gelir misiniz?

Match usta, gidemez. Çünkü supiye bir perde ilâve edecek. Usta cevap veriyor:

— Gidemem, burada daha işim var.

Hâtif, buna hiçbir şey yapamıyor ve Match usta ölüm dâvetini reddediyor. Dâvete icâbet edenler enayiliklerine doymasınlar.

Match usta gitmiyor ve gitmemekte de isabet ediyor. O da gitse bizim de gitmemiz lâzım, çünkü sahnede hemen hemen ondan başka kinse yok.

Match ustayı Rauf Ulukut pek güzel oynadı. Feveranlarını, hiddetlerini birden yatıştırın şefkat havasını gayesine ermek için her şeyi tahammül eden sebatı göstermesini bildi. Tiradlarındaki hassasiyet, onu pek haklı olarak ön plâna geçirdi, hattâ piyesin bütün ağırlığını çeken orta direği o oldu.

Fethiye Sezer, fena değildi, Oral Yoncu Şarey rolünde iyi değildi, bu sanatkârın sahne sempatisi yoktur, bazılarından bahsetme nüktesini belirtmemiştir. Ayşegül Devrim, rolüne bir kıymet veremedi. Çetin Akcan, Misa rolünde çok iyi idi. Atacan Arseven'i kanbur çırağ Bornokda çok beğendim, bu kompozisyon rolde muvaffak oldu. Effer rolünü yapan Bilge Zobu hiç iyi değildi. Süleyman Çevik, vatman olduğu tramvayın beşinci tekerleği gibi idi.

Bu piyesin ne kadar zaman sahneyi tutacağını kestiremem. Bunu hakiki münekkid olan halk bilir.

